

Mässling - vårdhygieniska aspekter

Innehåll

Bakgrund.....	2
Smittväg.....	2
Inkubationstid.....	2
Smittsamhet.....	2
Immunitet.....	2
Personal.....	2
Gravida.....	2
Barn med misstänkt mässling.....	3
Vuxna med misstänkt mässling.....	3
Handläggning av misstänkta eller verifierade fall.....	3
Vårdrum inom slutenvård.....	3
På öppenvårdsmottagning.....	3
På akutmottagning.....	3
Transporter.....	3
Ambulanstransporter.....	3
Transport inom sjukhus.....	3
Måltider.....	4
Tvätt.....	4
Avfall.....	4
Undersökning annan enhet.....	4
Daglig städning.....	4
Slutstädning.....	4
Desinfektion av flergångsartiklar.....	4
Utskrivning.....	5
Besökare.....	5
Källor.....	5

Bakgrund

Mässling är en av de mest smittsamma infektionssjukdomar i världen, som orsakas av morbillivirus, ett enkelsträngat RNA-virus som tillhör gruppen paramyxovirus.

Sjukdomen kan ha ett allvarligt förlopp och kan ge svåra komplikationer för gravida, immunosupprimerade samt barn under ett års ålder.

Mässling är enligt smittskyddslagen en anmälningspliktig sjukdom.

Smittspårning utförs i samarbete med vårdhygien och smittskyddsläkaren.

Till nära kontakter räknas hushållskontakter eller motsvarande samt personal som vistats i samma lokal upp till 2 timmar efter att den smittsamma personen lämnat lokalen. Hit räknas även patienter som delat vårdrum med patient som insjuknat i mässling upp till 2 timmar efter att den smittsamma personen lämnat lokalen.

För klinisk handläggning hänvisas till "[Mässling - handläggning](#)"

Smittväg

Smittan är luftburen med små droppar som inandas eller når in via ögat. Mässlingvirus är känsligt för uttorkning och ljus och inaktiveras snabbt utanför kroppen och överlevnadstid i luft eller på ytor är högst två timmar. Mässlingviruset avdödas snabbt av alkoholbaserade desinfektionsmedel

Inkubationstid

Inkubationstiden är oftast 10 – 12 dagar från smittotillfälle till feber, men kan variera från 7 till cirka 20 dagar.

Smittsamhet

Smittsamheten är högst tidigt under den symtomatiska fasen när patienten är viremisk, har feber och tilltagande luftvägssymtom. Smitta kan ske från 4 dygn före debut av utslag till och med 4 dygn efter utslagen uppträtt.

Immunitet

Personer som genomgått mässlingsinfektion eller har erhållit två sprutor mässlingsvaccin räknas som immuna.

Personal

Endast personal med immunitet kan vårda patienter med misstänkt eller säkerställd mässling.

Tillämpa [basala hygienrutiner](#). Personal ska oavsett immunstatus använda andningsskydd (PPE3) och vid behov visir eftersom smitt dosen är hög.

Det åligger varje enhetschef att vid anställning fråga efter personals immunitetsstatus och v b erbjuda mässlingsvaccination (se [Personalinfektioner](#)).

Gravida

Gravid personal ska inte vårda patienter med mässling.

Barn med misstänkt mässling

Telefonkontakt tas med vårdcentral alternativt 1177 som tar ställning till om sjukhusvård behövs. Kontakt tas med barnakuten som kan ta emot patienten i isoleringsrum, med ventilerad sluss och egen ingång, på 95 E. För hantering av patienter utanför sjukhus, se [Mässling-handläggning](#)

Vuxna med misstänkt mässling

Telefonkontakt tas med vårdcentral alternativt 1177 som vid behov dirigerar till isoleringsrum på infektionsmottagningen för bedömning av infektionsjouren. Då infektionsmottagningen är stängd mellan 19.00-07.00 krävs att personal från akutmottagningen medföljer patienten.

Om provtagning krävs bör det kunna ske följande dag.

För hantering av patienter utanför sjukhus, se [Mässling-handläggning](#)

Handläggning av misstänkta eller verifierade fall

Vårdrum inom slutenvård

Patienter (oavsett ålder) ska vårdas på isoleringsrum med ventilerad luftsluss så länge smittsamhet föreligger. Smittsamhet avgörs av behandlande läkare.

Isoleringsrum med ventilerad luftsluss och egen ingång finns på avdelningar 95E och 30F.

CIVA har två isoleringsrum med ventilerad luftsluss utan egen ingång. Om patienten behöver intensivvård ska transporten till CIVA planeras noggrant.

Lasarettet i Enköping saknar isoleringsrum med ventilerad sluss.

På öppenvårdsmottagning

Rutiner ska finnas för bedömning av patienter med utslag som söker vård på öppenvårdsmottagningar.

Vid misstänkt mässling rekommenderas bedömning i patientens hem av personal med immunitet på grund av luftburen smitta. Bedömning kan också ske på öppenvårdsmottagning i lokal anpassad för luftburen smitta med direktgång till undersökningsrummet. Patient med misstänkt mässling ska inte sitta i väntrum eller vistas på mottagningen. Individer med symptom på mässling ska hänvisas till infektionskliniken efter telefonkontakt.

På akutmottagning

Rutiner ska finnas för bedömning av patienter med utslag som söker vård på akutmottagning. Vid misstänkt mässling rekommenderas bedömning i lokal anpassad för luftburen smitta med direktgång till undersökningsrummet. På Akademiska sjukhusets akutmottagning och Barnsjukhuset finns rum som är anpassade för luftburen smitta, däremot inte på Enköpings lasarett. Patient med misstänkt mässling ska inte sitta i väntrum eller vistas på mottagningen.

Transporter

Ambulanstransporter

Transport av patient med misstänkt eller konstaterad mässling utförs av personal med immunitet. Luckan mellan förarhytt och patientutrymme bör vara stängd. Anhörig med immunitet kan sitta i förarhytten.

Ambulanspersonal ska tillämpa basala hygienrutiner. Ambulansen rengörs enligt lokal rutin för smittsam patient och sedan stå oanvänd i 2 timmar innan användning till ny patient.

Transport inom sjukhus

Informera mottagande enhet om risk för luftburen smitta i god tid innan patienten skickas.

Transport av patient med misstänkt eller konstaterad mässling utförs av personal med immunitet. Transportern sker om möjligt utomhus, om detta inte är möjligt ska transportväg planeras noggrant.

Måltider

Måltider intas på rummet.

Tvätt

Rumsbunden vit tvättsäck.

Tvätt som kraftigt förorenats med biologiskt material t.ex. urin, avföring, blod, sårsekret mm hanteras som smittförande (Smittförande tvätt).

Oanvänd tvätt som förvarats inne hos patient eller i sluss skickas till tvätt när patienten skrivs ut.

Avfall

Rumsbunden avfallssäck i säckhållare som tillsluts inne på rummet.

Undersökning annan enhet

Undersökningar och behandlingar (exempelvis, lungröntgen, EKG) ska om möjligt utföras i vådrummet.

Om detta inte är möjligt ska transportväg planeras. Välj om möjligt förflyttning utomhus. Informera mottagande enhet om risk för luftburen smitta i god tid innan patienten skickas.

Undersökningsrummet ska stå oanvänt i 2 timmar och städas innan det kan användas till nästa patient.

Daglig städning

Endast personal med immunitet kan utföra städning hos patient med misstänkt eller säkerställd mässling.

Punktdesinfektion av tagställen och horisontella ytor med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt. Golven rengörs med allrengöringsmedel och vatten. Engångsdukar och engångsmoppar rekommenderas.

Slutstädning

Endast personal med immunitet kan utföra slutstädning efter patient med misstänkt eller säkerställd mässling.

Desinfektion av ytor och utrustning med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.

Golven rengörs med allrengöringsmedel och vatten. Engångsdukar och engångsmoppar rekommenderas. Överblivet engångsmaterial kasseras och oanvänd tvätt som förvarats inne hos patient eller i sluss skickas till tvätt.

Rummet ska stå oanvänt i 2 timmar innan det kan användas till nästa patient.

Desinfektion av flergångsartiklar

Medicinteknisk utrustning och hjälpmedel bör vara patientbundna. Utrustning som används till flera patienter ska rengöras och desinfekteras enligt tillverkarens anvisningar. Om möjligt välj

värmedesinfektion i disk- eller spoldesinfektor för rengöring och desinfektion av flergångsartiklar. I andra hand kemisk desinfektion med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.

Utskrivning

Utskrivning till hemmet är att föredra av epidemiologiska skäl. Behandlande läkare avgör om patienten kan flyttas till andra vårdgivare. Vårdgivaren ska i förväg underrättas och informeras om smittsam patient. Behandlande läkare är ansvarig för att detta sker. Vid behov kontaktas vårdhygien.

Besökare

Avråds så länge smittsamhet föreligger. Besökare informeras om god handhygien och mässlingssymptom. Besökare har inte tillträde till någon annan lokal på avdelningen än patientens vådrum.

Källor

www.socialstyrelsen.se Socialstyrelsen

www.smittupp.se

Smittskyddsensheten i Uppsala län